

آسیب های طولانی شدن دوران نامزدی

1. خانواده هایی که به افکار منفی درباره دوره نامزدی یا قوانین کنترل کننده افراطی و سخت گیرانه گرفتارند، فشار روانی زیادی را تولید می کنند. با طولانی شدن مدت نامزدی، دامنه توزیع این فشار منفی از چرخه پدر و مادر گذشته، رفتار و هیجان جوان تازه ازدواج کرده را درگیر می نماید که به شکل مستقیم یا غیرمستقیم، رابطه او با همسرش را نیز تحت تأثیر قرار می دهد؛
2. به مرور زمان، هریک از پسر یا دختر با ازدواج و عقد، نوعی دل بستگی شدید به همسر خود پیدا می کند و چون نمی تواند به میزان مورد نیاز با همسر خود باشد، احساس تنهایی (ارضا نشدن یا ارضای ناقص نیازهای عاطفی) می کند. این احساس نامطبوع در فضای روانی دختر، تأثیر منفی بیشتری می گذارد؛ زیرا او تمایل روان و فطری به تمرکز عاطفی و همسویی ذهنی در عشق دارد؛ همان گونه که پسر نیز به دلیل استقلال طلبی ذاتی، با طولانی شدن دوران نامزدی و حضور تصمیم های والدینی برای خود و همسرش، گرفتار احساس بیهودگی انتظار و به آشفتگی روحی و اغتشاش ذهنی دچار خواهد شد؛
3. در برخی موارد، چون زن و شوهر نمی توانند به ارضاء کامل نیازهای جنسی خود برسند، به طور آگاهانه یا ناخودآگاه بهانه هایی گوناگون را مطرح و گرفتار ایرادگیریهایی بی منطق و بی دلیلی میشوند که آرامش روابط را به خطر می اندازد، چه بسا خود دختر و پسر هم از منشا و سرچشمه آن اطلاعی نداشته باشند، از این رو همسران جوان، ازدواج را سوهان روح می یابند، نه تسکین آن، البته مطالبی که در موضوع رابطه جنسی نامزدها خواهیم آورد، بخشی از این مشکل را برطرف خواهد نمود؛
4. از جمله اهداف ازدواج، یافتن هویتی جدید است. حد متوسطی از دوران نامزدی لازم است تا انتقال به این هویت جدید صورت گیرد، اما با طولانی شدن دوره نامزدی، دختر و پسر، خود را در بلاتکلیفی و تعارض میان دو نقش «فرزند بودن» و «همسر بودن» می بینند. آنان در عین تأهل، با خانواده خود زندگی میکنند. این تعارض، از منابع فشار روانی و تنش در رابطه خواهد بود؛
5. یکی دیگر از نکات، سخنان اطرافیان، خویشان و همسایگان است که با طولانی شدن این دوران به حدس و گمان هایی بی اساس روی می آورند و فلسفه بافی و چالش های گوناگون را طرح می کنند که چه بسا هیچ کدام به واقعیت نزدیک نباشد و به تدریج در زندگی این زن و شوهر جوان وارد شده و آنها را به آشفتگی دچار می کند؛ فلسفه بافی هایی چون «فکر کنم با هم مشکل دارن!»، «احتمالاً خانواده ها با هم نمیسازن!» و...؛
6. مقایسه با دیگران نیز می تواند یکی از سرچشمه های اختلافات باشد؛ مانند مقایسه رفتارهای داماد و عروس با خانواده، مقایسه رفتارهای زن و شوهر با زن و شوهرهای جوان دیگر، مقایسه مراسم های گرفته شده و... هر چه بر مدت نامزدی افزوده می شود، دایره و مصداق این مقایسه ها بیشتر و زمینه برای اختلافات، فراهم تر خواهد شد؛
7. فشار اقتصادی بر خانواده دختر به سبب پذیرایی از داماد و تداوم پرداخت برخی هزینه های دختر، گاه خستگی خانواده دختر را در پی داشته که مستقیم و غیرمستقیم به رابطه همسران جوان آسیب خواهد زد؛
8. گاه طولانی شدن دوران عقد باعث می شود مردان احساس کنند بدون پذیرش مسئولیت خانواده و تأمین مسکن و نفقه همسر، می توان از همسر خود بهره مند شده و به همین دلیل با بهانه های واهی مراسم عروسی را به تأخیر انداخت؛
9. در برخی موارد، منزل دختر محدودیت مکانی برای پذیرایی از داماد و ایجاد خلوت با همسر را دارد. تحمل این وضعیت برای مدتی متناسب، مقدور خانواده دختر و همسران جوان است؛ اما برای زمانی طولانی، رنج افزا خواهد بود؛
10. اغلب، حساسیت در این دوره بسیار است و طولانی شدن دوره، به پیچیدگی بیشتر روابط می انجامد. همراهی برخی آسیب های طولانی شدن نامزدی، باعث بروز و برجسته شدن احتمالی ضعفها و ایجاد تردیدهای بیجا در دختر و پسر و حتی گاه دلزدگی

از یکدیگر می‌گردد؛ حال آنکه بروز این ضعف‌ها در دوره زندگی مشترک، به دلیل احساس تعهد و مسئولیت بیشتر نسبت به رابطه و جدی تر شدن نقشها، آسیبهای کمتری خواهد آفرید؛

۱۱. گاه ممکن است با طولانی شدن دوران عقد، حریمها و حرمتها میان زوجین و خانواده‌های آنان شکسته شود که این امر، زمینه را برای جدایی فراهم می‌کند یا در زندگی مشترک، منبع هشیار و ناهشیار بسیاری از آسیب‌های ارتباطی خواهد بود؛
۱۲. اگر در خانواده طرفین، فرزند بزرگ و دم‌بخت دیگری حضور داشته باشد، طولانی شدن دوره نامزدی، وضعیت ناخرسند کننده‌ای ایجاد خواهد کرد؛

۱۳. منجر نشدن نامزدی به زندگی مشترک، برای دختر زیان‌آورتر خواهد بود؛ زیرا گذشت سالیانی دراز برای دختر مشکل‌آفرین است؛ اما به حسب باورهای اجتماعی برای پسر مشکلی پدید نمی‌آورد. دختر اگر از سن معینی بگذرد، احتمال انتخاب شدنش کاهش می‌یابد؛ در حالی که پسر حتی در سنین بالاتر نیز برای زنها پذیرفتن است بنابراین این دختر باید در مورد خود احتیاط کند و نامزدی پیش از زفاف را برای مدت این‌گونه طولانی نپذیرد، مگر آنکه تا حد زیادی مطمئن باشد که پسر به وعده وفا می‌کند و نامزدی را به هم نمی‌زند.

راه کارهای برون رفت از دوران نامزدی طولانی

بنابراین اگر قرار است دوران نامزدی طولانی شود، باید به موارد زیر توجه کنید.

۱. هدف از تأخیر، کسب آشنایی بیشتر و فراهم نمودن مقدمات ازدواجی است که باید هرچه زودتر انجام شود؛
۲. افزایش آگاهیهای زناشویی و مهارتهای همسررداری (گوش دادن فعال بیان احساس، ارتباط مؤثر، حل مسئله، حل تعارض و کنترل خشم) از ضروریات طولانی شدن دوره نامزدی است
۳. دلیل تأخیر در ازدواج باید موجه باشد و طرفین هر دو، تأخیر را بپذیرند، نه آنکه یکی تأخیر را به دیگری تحمیل کند؛
۴. اگر دلیل موجه و منطقی وجود دارد که توجیه کننده تأخیر ازدواج باشد (نبود امکانات اولیه، ادامه تحصیل و اتمام خدمت سربازی باید با صراحت و شفافیت کامل بین دو خانواده مطرح شود تا جلوی برخی شک و شبهه‌ها گرفته شود و راهکارهای مناسبی برای جلوگیری از طولانی شدن این دوران اعمال کنند؛
۵. بهتر است خانواده‌ها گامی به عقب بردارند تا فضا برای استقلال خانواده جوان، فراهم گردد. والدین، نگران خطاهای فرزندان خود نباشند. خوب است از نقش والد به نقش مشاور منتقل شوند و تصمیم‌نهایی را به عهده همسران جوان بگذارند. گاه پذیرش ریسک تصمیم‌گیری مستقلانه همسران جوان، مفیدتر از القای تصمیم به آنهاست؛
۶. درباره هزینه‌های اقتصادی این دوره، خوب است که پسر و خانواده اش، بخشی از این بار را به دوش بگیرند. بدین ترتیب، دختر احساس حمایت بیشتری خواهد نمود و این احساس رضایت او و خانواده اش، گرمی بیشتری به رابطه فعلی و زندگی اب خواهد بخشید.

منبع: کتاب «راهنمای نامزدی»

نوشته: عباس علی هراتیان، جلد اول

خواهر محترم؛ استفاده ی به جای شما از مشورت در تصمیم گیری ها، کارکرد ذهن منطقی و آگاه شما است. قدر این نعمت الهی را بدانید. در پاسخ باید گفت برای این دوران نمی توان مدت قطعی و محدوده ی زمانی خاصی را مشخص کرد؛ زیرا شرایط اعتقادات و روحیات افراد و خانواده ها، فرهنگ، قومیت و آداب و رسوم در این مسأله، مؤثر است. پس طول مدت دوران نامزدی بستگی به شرایط طرفین و توافق دو طرف و خانواده های آن ها دارد، اما با توجه به تحقیقات انجام شده و تجربیات موجود در این زمینه، می توان گفت مدت مطلوب نامزدی و عقدبستگی 6 تا 9 ماه است که بهتر است از این مدت بیشتر نشود. اغلب در این مدت، طرفین به صمیمیت لازم جهت کنار زدن نقاب های رفتاری می رسند و این امر، شناخت آن ها از یکدیگر را قابل اطمینان تر می کند. امروزه فاصله ی بین سن بلوغ جنسی و نیاز به همسر با زمان آمادگی اقتصادی برای ازدواج، زیاد شده است، بنابراین در این مورد نیز چه بسا فاصله انداختن بین زمانی که پسر و دختر آمادگی اولیه را برای فراهم کردن امکانات ازدواج به دست آورند تا زمان عروسی، مناسب باشد. اما اغلب طولانی تر شدن مدت نامزدی، احتمال بروز آسیب های رابطه را افزایش می دهد که در ادامه به آن ها اشاره خواهد شد. اما در صورتی که دختر و پسر در دوران نامزدی (مثلاً به دلیل وجود فاصله مکانی) زیاد همدیگر را نمی بینند، این مدت می تواند افزایش پیدا کند.

از شرایط دیگری که می تواند طولانی شدن این دوره را توجیه پذیر کند، نیاز به ازدواج در عین فراهم نبودن شرایط اقتصادی، فقدان شغل، اشتغال به تحصیل و در پیش داشتن خدمت سربازی است. در این شرایط، حمایت مالی و کاهش انتظار خانواده ها و تلاش پاره وقت درآمدزای پسر، در کنار قوانین تسهیلی نظام وظیفه برای متأهل ها، راه را برای دوری از گناه و افزایش انگیزه ی تحصیلی و شغلی فراهم خواهد نمود. در صورتی که پسر و دختر با اخلاق و روحیات یکدیگر نسبتاً آشنا شده اند و به مدد قناعت و پایین آوردن سطح انتظارات، از امکانات اولیه ی تشکیل زندگی برخوردارند، وجهی برای طولانی شدن این دوره وجود ندارد. خوب است در ادامه کمی به برشمردن آسیب های طولانی شدن دوران نامزدی و عقد بپردازیم:

1. خانواده هایی که گرفتار افکار منفی درباره ی دوره ی نامزدی یا قوانین کنترل کننده افراطی و سخت گیرانه هستند، فشار روانی زیادی را تولید می کنند. با طولانی شدن مدت نامزدی، دامنه ی توزیع این فشار منفی از چرخه پدر و مادر گذشته، رفتار و هیجان جوان تازه ازدواج کرده را درگیر می نماید که به شکل مستقیم یا غیرمستقیم، رابطه او با همسرش را نیز تحت تأثیر قرار می دهد.

2. به مرور زمان، هر یک از پسر یا دختر با ازدواج و عقد، یک نوع دلبستگی شدید به همسر خود پیدا می کند و از آن جا که نمی تواند به میزان مورد نیاز با همسر خود باشد، احساس تنهایی (عدم ارضاء یا ارضای ناقص نیازهای عاطفی) می کند. این احساس نامطبوع در فضای روانی دختر، تأثیر منفی بیشتری می گذارد؛ زیرا او تمایل روانی و فطری به تمرکز عاطفی و همسویی ذهنی در عشق دارد. همان گونه که پسر نیز به دلیل استقلال طلبی ذاتی، با طولانی شدن دوران نامزدی و حضور تصمیم های والدینی برای خود و همسرش، گرفتار احساس بیهودگی انتظار و دچار آشفتگی روحی و اغتشاش ذهنی خواهد شد.

3. در برخی موارد، از آن جا که زن و شوهر نمی توانند به ارضاء کامل نیازهای جنسی خود برسند، به طور آگاهانه یا ناخودآگاه بهانه های مختلفی را مطرح و گرفتار ایرادگیری های بی منطق و دلیلی می شوند که آرامش روابط را به خطر می اندازد. چه بسا خود دختر و پسر هم از منشأ و سرچشمه آن اطلاعی نداشته باشند. این گونه است که همسران جوان، ازدواج را سوهان روح می یابند، نه تسکین آن. البته مطالبی که در موضوع رابطه ی جنسی نامزدها خواهیم آورد، بخشی از این مشکل را بر طرف خواهد نمود.

4. از جمله اهداف ازدواج، یافتن هویتی جدید است. حد متوسطی از دوران نامزدی لازم است تا انتقال به این هویت جدید صورت گیرد، اما با طولانی شدن دوره ی نامزدی، دختر و پسر، خود را در یک بلا تکلیفی و تعارض بین دو نقش «فرزند بودن» و «همسر بودن» می بینند. در عین تأهل، با خانواده خود زندگی می کنند! این تعارض از منابع فشار روانی و تنش در رابطه خواهد بود.
5. یکی دیگر از نکات، سخنان اطرافیان، خویشان و همسایگان است که با طولانی شدن این دوران به حدس و گمان های بی اساس روی می آورند و فلسفه بافی و چالش های مختلفی را طرح می کنند که چه بسا هیچ کدام به واقعیت نزدیک نباشد و به تدریج در زندگی این زن و شوهر جوان وارد شده و آن ها را دچار آشفتگی می کند.
6. مقایسه با دیگران نیز می تواند یکی از سرچشمه های اختلافات باشد. مقایسه رفتارهای داماد [bride.] و عروس [groom.] با خانواده، مقایسه ی رفتارهای زن و شوهر با زن و شوهرهای جوان دیگر، مقایسه مراسم های گرفته شده و... هر چه بر مدت نامزدی افزوده می شود، دایره و مصداق این مقایسه ها بیشتر و زمینه برای اختلافات، فراهم تر خواهد شد.
7. فشار اقتصادی بر خانواده ی دختر به جهت پذیرایی از داماد و تداوم پرداخت برخی هزینه های دختر، گاهی خستگی خانواده دختر را در پی داشته که مستقیم و غیرمستقیم به رابطه ی همسران جوان آسیب خواهد زد.
8. در برخی موارد، منزل دختر از محدودیت مکانی برای پذیرایی از داماد و ایجاد خلوت با همسر برخوردار است. تحمل این وضعیت برای مدتی متناسب، مقدور خانواده دختر و همسران جوان هست، اما برای زمانی طولانی، رنج افزا خواهد بود.
9. اغلب حساسیت در این دوره بالاست. طولانی شدن دوره به پیچیدگی بیشتر روابط منجر می شود. همراهی برخی آسیب های طولانی شدن نامزدی، باعث بروز و برجسته شدن احتمالی نقاط ضعف و ایجاد تردیدهای بی جا در دختر و پسر و حتی گاه دلزدگی از یکدیگر می گردد. حال آن که بروز این نقطه ضعف در دوره زندگی مشترک به دلیل احساس تعهد و مسؤولیت بیشتر نسبت به رابطه و جدی تر شدن نقش ها، آسیب های کمتری خواهد آفرید.
10. گاهی ممکن است با طولانی شدن دوران عقد حریم ها و حرمت ها میان زوجین و خانواده های شان شکسته شود و این، زمینه را برای جدایی فراهم می کند و یا در زندگی مشترک، منبع هشیار و ناهشیار بسیاری از آسیب های ارتباطی خواهد بود.
11. اگر در خانواده ی طرفین، فرزند بزرگ و دم بخت دیگری حضور داشته باشد، طولانی شدن دوره ی نامزدی، وضعیت ناخرسندکننده ای ایجاد خواهد کرد.
- پس اگر قرار است دوران نامزدی طولانی شود باید توجه داشته باشید که:
- 1) هدف از تأخیر، کسب آشنایی بیشتر و فراهم نمودن مقدمات ازدواجی است که باید هر چه زودتر انجام گردد.
  - 2) بالا بردن آگاهی های زناشویی و مهارت های همسررداری (از جمله گوش دادن فعال [active listening.]، بیان احساس [feelings expression.]، ارتباط مؤثر [effective communication.]، حل مسأله [problem solving.]، حل تعارض [conflict resolution.] و کنترل خشم [anger control.] از ضروریات طولانی شدن دوره ی نامزدی است.
  - 3) دلیل تأخیر در ازدواج باید یک دلیل موجه باشد و طرفین هر دو، تأخیر را بپذیرند نه آن که یکی تأخیر را به دیگری تحمیل کند.
  - 4) اگر دلیل موجه و منطقی که توجیه کننده ی تأخیر ازدواج باشد (مانند عدم امکانات اولیه، ادامه ی تحصیل و اتمام خدمت سربازی) وجود دارد، باید با صراحت و شفافیت کامل بین دو خانواده مطرح شود تا جلوی برخی شک و شبهه ها گرفته شده و راهکارهای مناسبی برای جلوگیری از طولانی شدن این دوران اعمال کنند.

5) بهتر است خانواده ها گامی به عقب بردارند تا فضا برای استقلال خانواده جوان، فراهم گردد. والدین، نگران خطاهای فرزندان خود نباشند. خوب است از نقش والد به نقش مشاور منتقل شوند و تصمیم نهایی را بر عهده ی همسران جوان بگذارند. گاهی پذیرش ریسک تصمیم گیری مستقلانه همسران جوان، مفیدتر از القای تصمیم به آن ها است.

6) درباره هزینه های اقتصادی این دوره، خوب است پسر و خانواده ی او، بخشی از این بار را به دوش بگیرند. بدین ترتیب دختر، احساس حمایت بیشتری خواهد نمود و این احساس رضایت او و خانواده اش، گرمی بیشتری به رابطه ی فعلی و زندگی آینده خواهد بخشید.

یادگاری

رسول خدا(صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود:

«الْأُمُورُ مَرْهُونَةٌ بِأَوْقَاتِهَا: هر کاری در گرو زمان خودش است [«مجلسی (1403ق، ج 77، ص 165).].»